

Styre
Universitetsstyret

Arkivreferanse
2022/911
Styresak
29/26

Dokumentdato
05.03.2026
Møtedato
12.03.2026

ORIENTERSSAK: Orienteringer

Saken gjelder

I denne saken legges følgende fram for universitetsstyret til orientering:

- A. Høringer
- B. Notat
- C. Årsmeldinger
- D. Referater og protokoller fra sentrale utvalg og fakultetsstyrer

Forslag til vedtak

Universitetsstyret tar saken til orientering

Tore Tungodden
universitetsdirektør

05.03.2026/Mona Viksøy

A. Høringer

- [Innspill til arbeidet med gjennomgang av instituttsektoren](#). (2025/15012)
- [Innspill fra Universitetet i Bergen til Europakommisjonens forslag til et nytt europeisk konkurranseevnefond og nytt Horisont Europa fra 2028](#). (2025/14029)
- [Svar på forespørsel til Universitetet i Bergen -kunnskapsgrunnlag om doktorgradsutdanningen](#) (2025/15521)
- [Innspill til strategi for kompetanse på digital omstilling i offentlig sektor](#). (2025/15652)

B. Notat

- Budsjettprosessen 2027

C. Årsmeldinger

- Årsrapport fra Studentombudet 2025 (2017/2113)
- Årsmelding 2025 – Nemnd for studentsaker (2007/4921)
- Årsmelding 2025 – Det sentrale redelighetsutvalg (2026/168)

D. Referater og protokoller fra sentrale utvalg og fakultetsstyrer

- Referat fra møte i forskningsutvalget [10.12.2025](#)
- Referat fra møte i læringsmiljøutvalget [5.12.2025](#)
- Referat fra møte i utdanningsutvalget [10.12.2025](#)
- Styremøte ved Det humanistiske fakultet [27.1.2026](#)
- Styremøte ved Fakultet for naturvitenskap og teknologi
[4.12.2025https://ekstern.filer.uib.no/mofa/fakultetsstyret/2025/Protokoller/Utkast%20protokoll%20m%C3%B8te%2003.09.2025%20web.pdf](https://ekstern.filer.uib.no/mofa/fakultetsstyret/2025/Protokoller/Utkast%20protokoll%20m%C3%B8te%2003.09.2025%20web.pdf)
- Styremøter ved Det psykologiske fakultet [30.1.](#) og [5.2.2026](#)
- Styremøte ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet [16.12.2025](#)

05.03.2026/Mona Viksøy

Notat - Budsjettprosessen for 2027

Dette notatet gir en orientering om plan for arbeidet med Budsjett 2027.

UiB har over tid arbeidet med å utvikle budsjettprosessen. Målet har vært å både sikre retning på det langsiktige arbeidet, styring innenfor gitte rammer og høy grad av involvering. Prosessen er evaluert, og det legges opp til at arbeidet frem mot Budsjett 2027 følger de samme hovedlinjene som arbeidet frem mot Budsjett 2026 men med en styrking av arbeidet med scenarier og tiltak for å nå UiBs strategiske mål.

Det gjennomføres to budsjettkonferanser samlet med fakultetene, Universitetsmuseet, Universitetsbiblioteket og avdelingene i Fellesadministrasjonen. Begge budsjettkonferansene følges opp med budsjettdialoger på enhetsnivå mellom universitetsledelse og ledelsen for hver enhet. Målet med denne delen av prosessen er både å formidle generelle utviklingstrekk og UiBs prioriteringer samt å fange opp forhold på enhetene som har betydning for prioriteringer og ressursdisponering.

Universitetsstyret behandler budsjettet i to omganger; først en foreløpig budsjettramme i mai som fakultetene bruker i sitt planarbeid, og deretter en fullstendig behandling i oktober som gir grunnlag for tildelingsbrev til enheten. På dette tidspunktet er forslag til statsbudsjett for 2027 kjent, og føringer fra dette fanges opp.

Tidsplan er vist i tabellen under.

Budsjettkalender - budsjett 2027	
Tidspunkt	Aktiviteter
02.mar	Budsjettkonferanse I - budsjett 2027
mars	Dialogmøter - oppfølging av saker fra budsjettkonferansen
07.mai	Universitetsstyret behandler Konsekvensjustert ramme og hovedlinje for budsjett 2027
22.mai	Rundskriv om konsekvensjustert ramme (foreløpig tildelingsbrev) og innspill til endelig UiB-budsjett for 2027
24.aug	Budsjettkonferanse II - budsjett 2027 (dato er tentativ)
01.sep	Budsjettforslag for 2027 fra fakulteter og avdelinger
07-18. sep	Dialogmøter om budsjett, mål og virkemidler
10.sep	Universitetsstyremøte - evt. mulighet til å orientere styret
07.okt	Statsbudsjettet legges frem
29.okt	Universitetsstyret behandler universitetets budsjett for 2027 og langtidsbudsjett frem til 2031 samt forslag til innspill til statsbudsjett 2028
01.nov	UiB sender inn innspill til statsbudsjett for 2028
16.nov	Fakultetene skal ha mottatt tildelingsbrev for 2027
desember	Statsbudsjettet for 2026 vedtas i Stortinget - evt med endringer. Tildelingsbrev fra KD
feb.27	Universitetsstyret vedtar evt endringer basert på tildelingsbrev fra KD

16.02.2026/Sven-Egil Bøe/ Per Arne Foshaug

STUDENTOMBUDETS ÅRSRAPPORT FOR 2025

STUDENTOMBUDET VED UNIVERSITETET I BERGEN
HANNE WINTHER MARTINUSEN OG KARSTEN OLAV AARESTRUP

FORORD	3
OM STUDENTOMBUDET	4
STUDENTOMBUDSORDNINGEN	4
HENVENDELSER OG STATISTIKK	5
OM HENVENDELSER OG STATISTIKK VED UIB FOR 2025	5
HENVENDELSER TIL STUDENTOMBUDET ÅR FOR ÅR	5
HENVENDELSER SORTERT ETTER FAKULTET	6
HENVENDELSER SORTERT ETTER KATEGORI FOR 2025	7
HENVENDELSER ETTER KATEGORI FOR SISTE TRE ÅR	9
INNSPILL TIL UIB	11
REFLEKSJONER OG INNSPILL TIL UIB	11
BETYDNINGEN AV KLARE RAMMER FOR YTRINGSKULTUR I ET LÆRINGSMILJØPERSPEKTIV	11
ULIK PRAKSIS I PRAKSIS – EN FARE FOR STUDENTENES RETTSSIKKERHET?	13
ULIK OPPFØLGING AV STUDENTER I PRAKSIS	13
BETYDNINGEN AV RUTINER, RETNINGSLINJER OG SKRIFTLIGHET I PRAKSISAKER	14
ØKT TILGANG OG BRUK AV KI KREVER KLARE OG FELLES RETNINGSLINJER	15
SAKSBEHANDLING VED UIB	15
ENKELTVEDTAK	15
LANG SAKSBEHANDLINGSTID	16
STUDENTOMBUDETS ARBEID I 2025	17
VEILEDNING OG OPPFØLGNING	17
DELTAKELSE I FORMELLE FORA VED UIB	17
DIALOGMØTER OG SAMHANDLING MED RELEVANTE AKTØRER	18

UTADRETTET VIRKSOMHET MOT STUDENTER OG STUDENTTILLITTSVALGTE	18
BIDRAG TIL REGELARBEID, HANDLINGSPLANER OG RETNINGSLINJER	18
UTADRETTET VIRKSOMHET OG FAGLIGE BIDRAG PÅ TVERS AV UIB OG EKSTERNT	19
STUDENTOMBUDETS NETTVERK	20
KONFERANSER OG KOMPETANSEUTVIKLING	20

FORORD

Årsrapporten for 2025 viser at mange studenter har søkt hjelp, avklaring og veiledning hos Studentombudet. Til sammen har vi fulgt opp 231 henvendelser fra studenter ved Universitetet i Bergen (UiB).

Gjennom samarbeidsavtaler med UiB, er vi også ombud for studenter ved Norges handelshøyskole (NHH), Bergen Arkitektthøgskole (BAS) og Fagskulen i Vestland. Dette gir oss et bredt innblikk i studenters studiehverdag på tvers av ulike utdanningsinstitusjoner.

Utvidelsen av ombudsordningen med et ekstra årsverk, fra semesterstart 2024, har bidratt til en mer robust ombudstjeneste. Med økt kapasitet har vi kunnet arbeide mer målrettet med synliggjøring, forebygging og utadrettet virksomhet. Det har gitt resultater i form av at flere studenter og ansatte kjenner til oss, og flere studenter tar kontakt tidligere i et saksforløp.

Økt synlighet blant studenter og ansatte har trolig vært en medvirkende faktor til at saksmengden i 2025 er noe høyere enn tidligere år. Selv om den samlede økningen ikke er markant, har det gjennom året vært en tydelig vekst i saker av mer kompleks karakter.

Studentombudet ser at studentene trives godt ved UiB, men enkeltsaker avdekker fortsatt viktige utfordringer i møte med studiehverdagen, læringsmiljøet og saksbehandlingen.

I årets rapport retter vi særlig oppmerksomheten mot ytringskultur og læringsmiljø. Videre trekker vi frem studenters manglende rettssikkerhet i praksisstudier når skriftlig dokumentasjon uteblir. Slik vi ser det, vil dokumentert praksisoppfølging bidra til prosessrettferdighet, samt forebygge konflikter og redusere behovet for etterfølgende klageprosesser. En annen utfordring vi trekker frem i årets rapport er økningen av KI-relaterte fuskesaker og behovet for felles retningslinjer for bruk av KI-verktøy i studiet. Til slutt deler vi vår bekymring for lang saksbehandlingstid og viktigheten av effektiv og forsvarlig saksbehandling.

Vi setter pris på at UiB både lytter til og aktivt etterspør innspill og perspektiver fra Studentombudet. Det gir oss muligheter til å bidra konstruktivt inn i arbeidet med kvalitet i utdanningen og læringsmiljøet – til beste for UiBs studenter.

Til slutt vil vi takke studenter, ansatte, studenttillitsvalgte og våre ombudskolleger for konstruktiv og innsiktsgivende samhandling gjennom året som har gått.

Bergen, 25. februar 2026

Hanne Winther Martinusen og Karsten Olav Aarestrup

Studentombudet ved Universitetet i Bergen

OM STUDENTOMBUDET

Studentombudsordningen

Studentombudet utfører sitt arbeid med utgangspunkt i universitets- og høyskoleloven (uhl.) § 10-8 og mandatet som Universitetsstyret ved UiB har fastsatt. Det er lovfestet at Studentombudet ikke kan instrueres i sitt virke, og at ombudet er en uavhengig bistandstjeneste for studentene ved UiB.

Studentombudets uavhengighet kommer til syne organisatorisk ved at ombudet er plassert under HR-avdelingen ved UiB. Dermed har ombudet en uavhengig stilling i forhold til UiBs organisasjon, herunder samtlige fakulteter og institutter.

Studentombudet saksbehandler ikke saker og er heller ikke en partsrepresentant for studenter i enkeltsaker. Det er et grunnleggende prinsipp at Studentombudet skal fungere på en måte som ikke fratar andre ansvar og arbeidsoppgaver. Ombudet skal være et supplement til øvrige systemer, rutiner for veiledning og oppfølging.

Studentombudets viktigste funksjon er å bidra til at studentenes rettssikkerhet blir ivaretatt, ved å gi studenter veiledning i saker knyttet til deres studiesituasjon, samt arbeide for at studenter ikke skal utsettes for urett.

Studentombudet har taushetsplikt og er et gratis juridisk lavterskeltilbud, og det er helt uforpliktende for studenter å ta kontakt.

Studentombudet har som formål å bidra til rettferdighet, men ikke fordel, for studenter som tar kontakt. Målet er å sette studenter som tar kontakt med ombudet i stand til å ivareta sine interesser på en god og forsvarlig måte. Bistand kan innebære oppfølging overfor fakulteter eller institutter, dersom det er behov for rettighetsavklaring eller det avdekkes saksbehandlingsfeil.

En naturlig følge av ombudets arbeidsmetodikk og taushetsplikt, er at Studentombudet ikke engasjerer seg mer i enkeltsaker enn det den enkelte student selv ønsker.

Studentombudet kan likevel få informasjon om feil via enkeltsaker, og på bakgrunn av dette velge å ta opp saker på eget initiativ ovenfor fakulteter og institutter. Saker som ombudet tar opp på eget initiativ kan eksempelvis omhandle saksbehandlingsfeil, svakheter i rutiner, mangel på rutiner eller regler, manglende samsvar mellom lokale og sentrale regler, samt systemfeil.

Også ansatte kan konfidensielt ta kontakt med Studentombudet om kritikkverdige forhold som gjelder studentene sin studiesituasjon ved UiB.

HENVENDELSER OG STATISTIKK

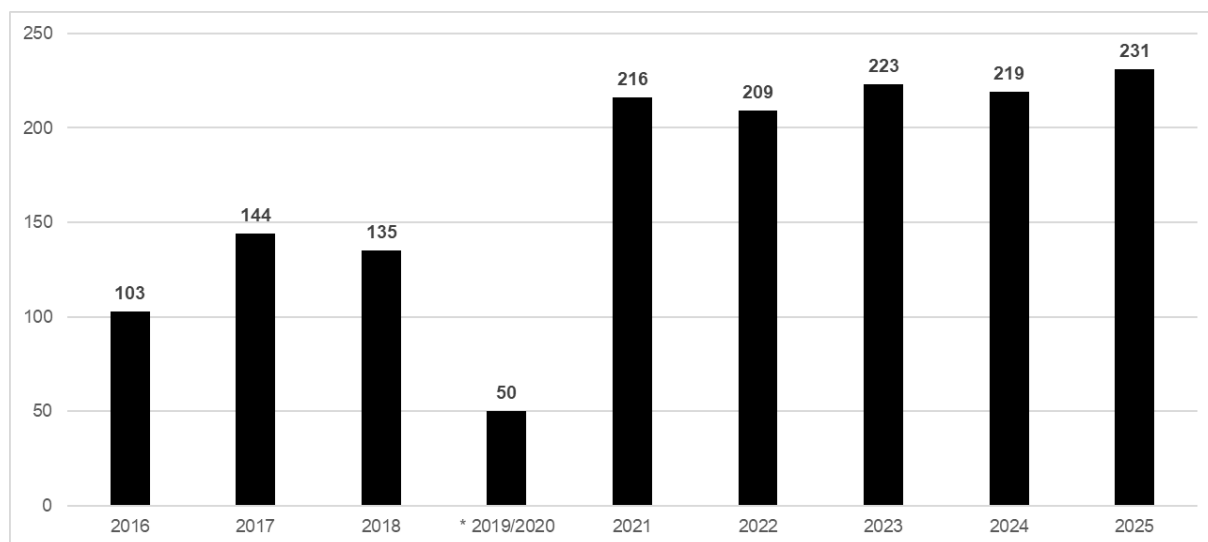
Om henvendelser og statistikk ved UiB for 2025

Dette kapittelet gir en oversikt over henvendelsene Studentombudet har mottatt i perioden 1. januar til 31. desember 2025.

Statistikken under viser hvordan henvendelsene fordeler år for år, mellom fakultetene og innen ulike kategorier. Av hensyn til personvern presenteres ikke tall fordelt på institutter eller studieprogram.

Studentombudet understreker at statistikken gjenspeiler mottatte henvendelser. Det er ikke hensiktsmessig eller mulig å trekke noen konklusjon om den helhetlige tilstanden ved UiB eller på de ulike fakultetene med bakgrunn i statistikken som presenteres. Tallene kan likevel fungere som et supplement til overordnede undersøkelser.

Henvendelser til Studentombudet år for år

Figur 1. Figuren viser et stolpediagram med oversikt over antall henvendelser Studentombudet har mottatt fordelt per år: 2016 (103), 2017 (144), 2018 (135), *skoleåret 2019/2020 (50), 2021 (216), 2022 (209), 2023 (223), 2024 (219) og 2025 (231). *Tallmaterialet for 2019 og 2020 gir ikke et fullstendig bilde over antallet henvendelser grunnet ulik statistikkføring og overlappingsperiode med ulike studentombud.

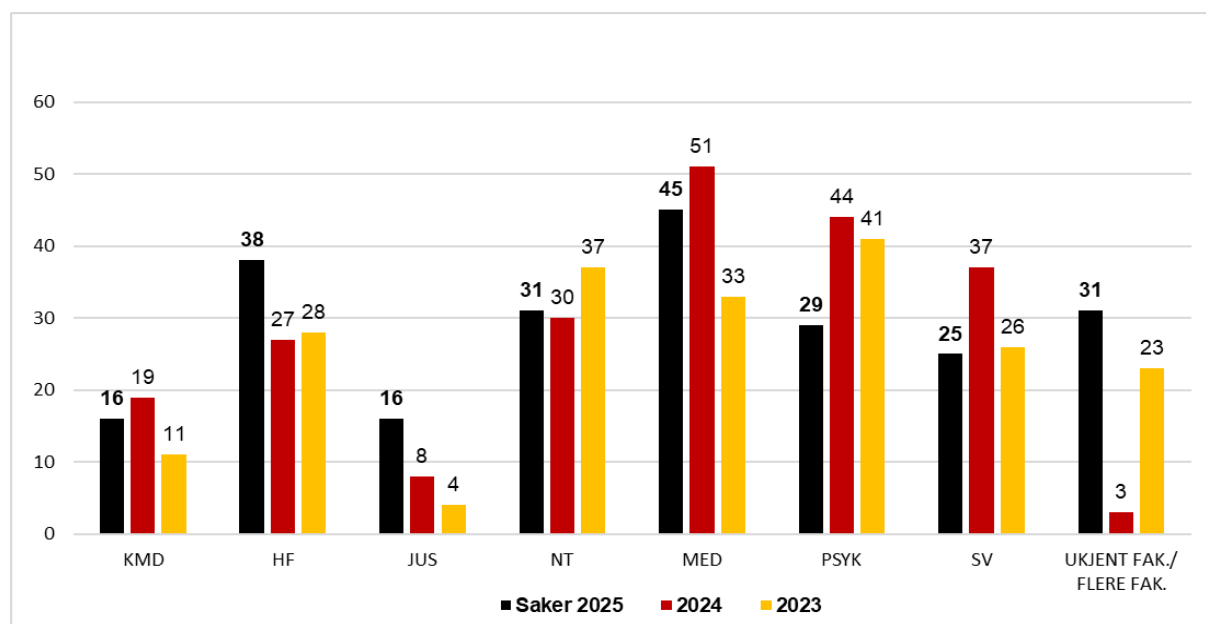
Det er mottatt 231 henvendelser i 2025, noe som innebærer en økning, sammenlignet med året før. I tillegg mottok ombudet 27 henvendelser som ble vurdert til å falle utenfor vårt mandat. Disse studentene fikk veiledning og ved behov hjelp til å kontakte andre instanser.

Studentombudet besvarer en god del spørsmål i forbindelse med opplæring, kurs, informasjonsarbeid og lignende aktiviteter. Disse henvendelse er ikke medregnet i tallgrunnlaget med mindre en slik direkte henvendelse har generert videre oppfølging fra ombudets side.

Statistikken omfatter kun henvendelser som har resultert i konkret veiledning eller oppfølging fra ombudet. Forespørsler som gjelder generell informasjon om ombudsordningen, henvendelser som faller utenfor mandatet er ikke inkludert i tallgrunnlaget. Dette er gjerne saker som kan være knyttet til studentstatus, eksempelvis saker som gjelder Sammen, husleieforhold, Samordna opptak og Lånekassen.

Henvendelser sortert etter fakultet

Det er registrert saker fra studenter ved alle fakultetene i perioden det rapporteres for.

Figur 2. Figuren viser et stolpediagram med oversikt over antall henvendelser Studentombudet har mottatt fordelt per fakultet i 2025, 2024 og 2023.

Studenter som tar kontakt med oss oppgir som hovedregel fakultetstilhørighet. Dersom studenten hører til flere fakulteter føres henvendelsen til fakultetet saken knytter seg til.

For å ivareta studentens anonymitet, og for å gjøre kontakten med ombudet enkel og ubyråkratisk, krever ikke ombudet at studentene opplyser om fakultetstilhørighet. Derfor er ikke alltid fakultetstilhørigheten kjent.

Gjentakende tilbakemeldinger fra studenter ved samme fakultet – og i enkelte tilfeller samme institutt eller studieprogram – blir fulgt opp særskilt. Henvendelsene varierer i kompleksitet og omfang. Enkelte saker kan avklares i én samtale, mens andre krever regelmessig oppfølging over lengre tid.

Henvendelser sortert etter kategori for 2025

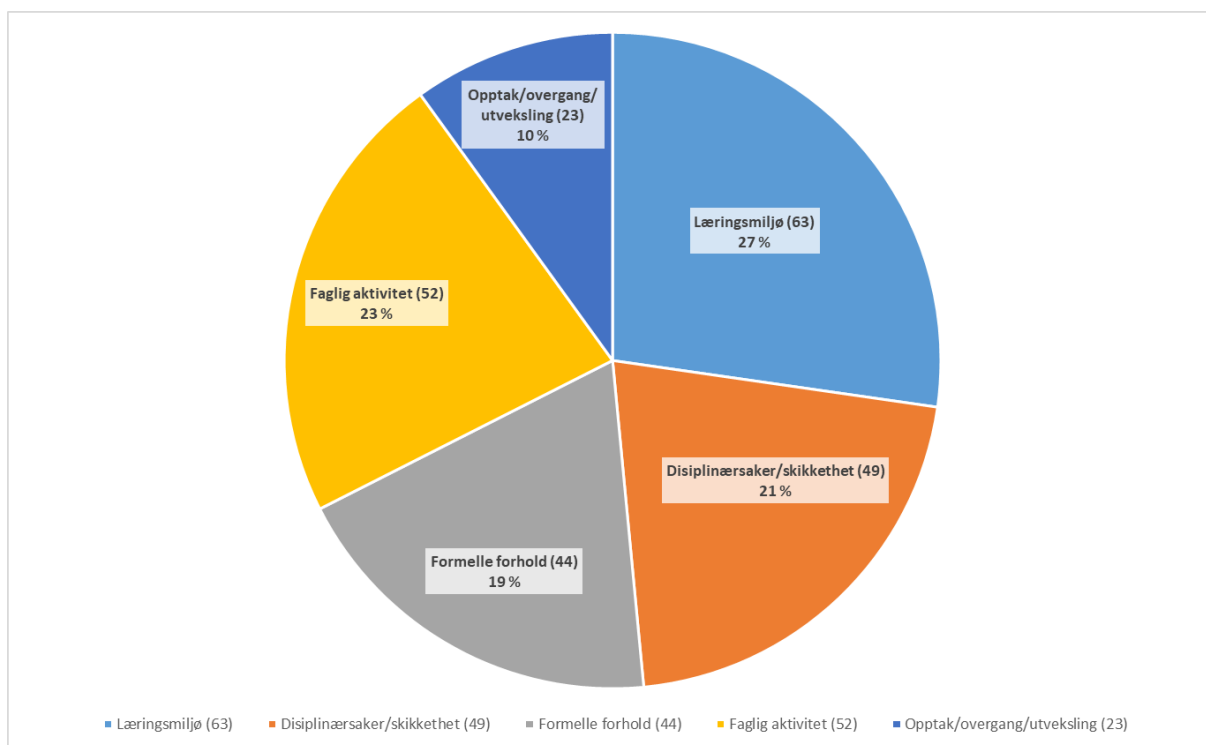
Henvendelser til Studentombudet blir plassert i én hovedkategori. Hver hovedkategori har underkategorier som beskrevet under.

Hovedkategori	Tilhørende underkategori
Læringsmiljø	Adferd/ opptreden, fysisk læringsmiljø, tilrettelegging og psykisk/ psykososialt læringsmiljø
Disiplinærsaker/ skikkethet	Mistanke om fusk, skikkethetsvurdering, merknad på politiattest og andre saker om med mulig utestengelse/ bortvisning
Formelle forhold	Studieprogresjon, permisjon, dispensasjoner fra antall eksamensforsøk, kullflytting, tap av studierett, semesterregistrering, semesteravgift, personvern, vitnemål og andre bekreftelser
Faglig aktivitet	Undervisning, pensum, eksamen, inkludert adgang, gjennomføring, begrunnelse, sensur og klagesensur, formelle feil, veiledning
Opptak/ overgang/ utveksling	Masteropptak, overgang til ny studieordning, utveksling, opprykk/ fritak fra/ innpassing av emner, andre opptak
Utenfor ordningen	Husleierett, arbeidsrett, samboer/ ekteskapsrett, lånekassen, forbrukerkjøp, annet

Henvendelsene i 2025 fordeler seg slik per sakskategori:

Sakskategori	Antall saker
Læringsmiljø	63
Disiplinærsaker/skikkethet	49
Formelle forhold	44
Faglig aktivitet	52
Opptak/overgang/utveksling	23
Total	231

Henvendelser i 2025 sortert etter kategori

Figur 3. Figuren viser et sektordiagram med en prosentvis fremstilling av saker fordelt på følgende ulike kategorier: Læringsmiljø (63 saker/ 27%), Disiplinærsaker/skikkethet (49 saker/ 21%), Formelle forhold (44 saker/ 19 %), Faglig aktivitet (52 saker/ 23%) og Opptak, overgang, utveksling (23 saker/ 10%)

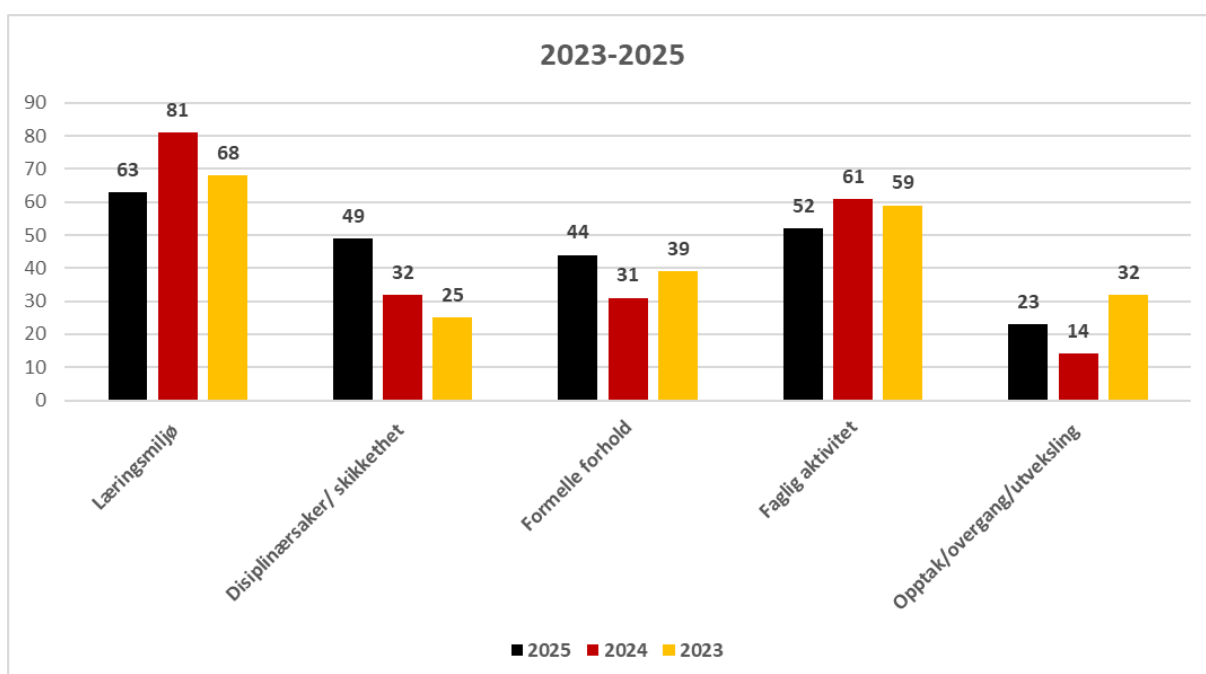
Selv om en henvendelse ofte kan plasseres i flere kategorier, gjør Studentombudet en vurdering av hva som er hovedinnholdet i henvendelsen og plasserer den i en av de nevnte kategoriene over.

I noen få saker har det vært hensiktsmessig å registrere en henvendelse som to henvendelser. Årsaken til dette er at studenten presenterer to helt forskjellige problemstillinger som ikke har sammenheng med hverandre.

Henvendelser etter kategori for siste tre år

I løpet av de siste tre årene har Studentombudet mottatt følgende henvendelser som fordeler seg slik per sakskategori:

Kategori	2025	2024	2023
Læringsmiljø	63	81	68
Disiplinærsaker/ skikkethet	49	32	25
Formelle forhold	44	31	39
Faglig aktivitet	52	61	59
Opptak/overgang/utveksling	23	14	32

Figur 4. Figuren viser et stolpediagram der henvendelser etter kategori sammenstilles for perioden 2023 til 2025. For *Læringsmiljø* er tallene 68 i 2023, 81 i 2024 og 63 i 2025. For *Disiplinærsaker og skikkethet* er tallene 25 i 2023, 32 i 2024 og 49 i 2025. For *Formelle forhold* er tallene 39 i 2023, 31 i 2024 og 44 i 2025. For *Faglig aktivitet* er tallene 59 i 2023, 61 i 2024 og 52 i 2025. For *Opptak, overgang og utveksling* er tallene 32 i 2023, 14 i 2024 og 23 i 2025.

I 2025 har det vært en tydelig økning i henvendelser knyttet til mistanke om fusk og tvil om studentens skikkethet. Dette er saker som ofte oppleves som svært belastende for den enkelte student. I årsrapporten for 2024 fremhevet vi derfor viktigheten av at studenter i slike prosesser informeres om muligheten til å ha med en støtteperson, samt at de gjøres kjent med at Studentombudet er en uavhengig instans med taushetsplikt som kan gi juridisk veiledning og bistå som støtteperson i møter med UiB.

UiB har fulgt opp disse innspillene tett. Gjennom 2025 har vi i økende grad sett at studenter informeres om disse rettighetene, og at dette nå inngår mer systematisk i saksbehandlingen. Dette er en styrking av studentenes rettsikkerhet.

Tallet på henvendelser i sakskategorien «Læringsmiljø» er noe lavere i 2025 enn i de to foregående årene. Dette skyldes delvis en svak nedgang i saker om tilrettelegging. Ombudet understreker likevel at de sakene vi har vært involvert i, har vært mer komplekse og arbeidskrevende enn tidligere.

I kategorien «Læringsmiljø» har vi opplevd en økning i saker hvor læringsmiljøet oppleves som vanskelig, ofte i konfliktsituasjoner mellom studenter eller mellom student og ansatt. I flere av disse sakene har henvendelsen blitt fremsatt på vegne av en gruppe studenter. Selv om slike saker kun registreres som én henvendelse i statistikken, har ombudet i realiteten bistått flere studenter samtidig. Dette innebærer at det reelle omfanget av arbeidet innenfor læringsmiljøområdet i 2025 er større enn tallmaterialet alene kan gi inntrykk av.

INNSPILL TIL UIB

Refleksjoner og innspill til UiB

Det overordna inntrykket er at studentene trives ved UiB. Samtidig viser saker hvor ombudet er blitt påkoblet at studenter ved UiB opplever utfordringer i møte med institusjonen, både knyttet til studieforhold, læringsmiljø eller saksbehandling. Det er disse sakene som danner grunnlaget for ombudets refleksjon og innspill til det kontinuerlige arbeidet med kvalitet og forbedring ved UiB.

I årsrapporten for 2024 rettet Studentombudet et særskilt fokus på ombudets kontorfasiliteter, UiBs mangfoldsprosjekt, krav til møteinnkallinger og møtegjennomføring, behandling av Si fra-saker, gjennomføring av praksis, skikkethetssaker, saksbehandling ved UiB, samt begrunnelse og sensur.

Tematikk som er adressert i tidligere årsrapporter er fremdeles relevant.

Studentombudet sin oppfatning er at løpende innspill i årsrapporter tas på alvor og følges opp, samt at UiB jobber systematisk med kvalitet og forbedring.

Betydningen av klare rammer for ytringskultur i et læringsmiljøperspektiv

Ombudet erfarer en økning i læringsmiljø saker som har utspring i uenigheter, ulike ståsteder, maktasymmetri og relasjonelle utfordringer.

I konfliktfylte saker som Studentombudet kobles på, ser vi flere eksempler på at uenigheter mellom studenter og student-ansatt eskalerer fra sak til person. Vi ser også at studenter kvier seg for å gi direkte tilbakemeldinger til medstudenter eller ansatte når de er uenige eller reagerer på noe. I tillegg ser vi at det av og til krøller seg til i kommunikasjonen. I flere saker oppstår misforståelser og kommunikasjonsutfordringer mellom studenter og ansatte, når studenter uttrykker bekymring knyttet til ansattes meningsytringer, undervisningsstil, innhold eller opplegg.

Sterke reaksjoner fra studenter eller ansatte kan ha en nedkjølende effekt på ytringsklimaet og gjøre at medstudenter og ansatte legger bånd på seg og ikke vil eller tør å uttrykke seg fritt.

Vi erfarer at tilfeller som nevnt ovenfor kan påvirke negativt både studenters læringsmiljø og ansattes arbeidsmiljø. Noen slike saker ender opp som varslingssaker som oppleves som belastende for de involverte parter, og er arbeidskrevende for institusjonen. I en del saker er det krevende å få opprettet en dialog mellom partene og finne egnede tiltak for å

gjenopprette et forsvarlig læringsmiljø og arbeidsmiljø. Frontene kan være steile og kravene som gjøres gjeldende vanskelig å imøtekomme.

Meninger som av noen oppfattes som støtende, provoserende, sjokkerende, ubehagelige og umoralske kan likevel ligge innenfor ytringsfrihetens grenser. Kontroversielle meninger bør møtes med motsvar og debatters saklig. Dette er egenskaper som må læres og trenes, og som må praktiseres av både studenter, så vel som ansatte.

I forskrift om studium ved UiB er det fastslått at studiene ved UiB kal gi studentene opplæring «i akademisk reielegheit, ytringsfridom og fagkritikk»¹. Bestemmelsen i studieforskriften samsvarer godt med det som fremkommer i Kierulf-utvalgets «[Erklæring om akademisk ytringsfrihet](#)»:

«Også studenter har akademisk ytringsfrihet som fullverdige medlemmer av et akademisk fagfellesskap. Fullverdig er ikke det samme som fullbefaren: Studenter skal derfor ha både mulighet til og et ansvar for å motta undervisning i vitenskapelig argumentasjon og tenkemåte.»²

Studentombudet har i løpet av 2025, i ulike fora ved UiB, understreket at det ut fra et læringsmiljøperspektiv er viktig å arbeide mer aktivt og langsiktig med gode rammebetingelser for ytringskultur. Særlig har vi fremhevet behovet for skolering i akademisk ytringsfrihet for både ansatte og studenter.

Et innspill fra Studentombudet er at begreper som akademisk ytringsfrihet, meningsmangfold, meningsbrytning, ytringsrom og ytringsansvar bør gis et konkret og praktisk innhold. Vi mener blant annet at det bør jobbes frem klare ytringsvettregler som er godt kjent og aktivt kan brukes i undervisning og læringsmiljøarbeid. Kierulf-utvalgets erklæring om akademisk ytringsfrihet og utvalgets forslag til ytringsvett kan etter vårt syn danne et godt grunnlag for et slikt type arbeid.³

Studentombudet mener at god skolering av både ansatte og studenter i meningsbrytning og meningsdannelse kan bidra til færre konfliktsaker og et tryggere læringsmiljø. Slik kompetanse er etter vårt syn en forutsetning for å bygge en robust ytringskultur der uenighet håndteres på en respektfull, saklig og konstruktiv måte.

Studentombudet er kjent med at meningsmangfold er et sentralt tema i den nye handlingsplanen ved UiB for likestilling, inkludering og mangfold, og vi ser frem til å følge dette arbeidet videre.

¹ Se [Forskrift om studium ved UiB § 1-1](#) (1) bokstav c)

² Se [NOU 2022: 2](#) side 8.

³ Se [NOU 2022: 2](#) side 8-10.

Ulik praksis i praksis – en fare for studentenes rettssikkerhet?

Ulik oppfølging av studenter i praksis

De siste årene har Studentombudet mottatt et betydelig antall henvendelser fra studenter som opplever utfordringer i forbindelse med praksis. Vi skrev om praksisgjennomføring i fjorårets årsrapport, og tematikken er like relevant i år.

Problematikk som går igjen i studenthenvendelser er utfordringer i relasjonen med veileder, manglende oppfølging underveis, utilstrekkelig eller lite strukturert veiledning og at studenten først sent i praksisperioden blir gjort kjent med at det foreligger risiko for å ikke bestå praksis.

Selv om en student er i praksis, er det UiBs ansvar å sikre at studentenes kunnskaper og ferdigheter prøves og vurderes på en upartisk og faglig betryggende måte.⁴ UiB har også et ansvar å sørge for at studenters læringsmiljø er fullt forsvarlig, også ved praksis utenfor campus. I læringsmiljøet inngår fysiske, digitale, organisatoriske, pedagogiske og psykososiale forhold.⁵

Praksis innebærer en tydelig asymmetrisk vurderingssituasjon, hvor praksisveiledernes vurderinger er avgjørende for studentens videre studieprogresjon. En student som ikke består praksis, kan fort bli forsinket i studiet. I noen tilfeller forlenges studiet med tilnærmet ett år, fordi praksis kun gjennomføres en gang i året.

En beslutning om ikke bestått praksis kan ikke påklages.⁶ Derfor er det avgjørende at praksisgjennomføringen og oppfølgingen av den enkelte student formaliseres og struktureres. Etter vårt syn bør dette gjøres på en slik måte at vurderinger og tilbakemeldinger underveis tydelig formidles til student på en etterprøvbar måte.

Studentombudet erfarer at det er stor variasjon mellom ulike studier på hvordan praksisgjennomføringen og oppfølgingen av den enkelte student er formalisert og strukturert. Det vi ser, er at noen fagmiljø har tydelige rutiner og retningslinjer, god struktur på veiledningen og en kultur der vurderinger og bekymringer adresseres og dokumenteres fortløpende. At noen miljøer får dette til, viser at formalisering og strukturering ikke bare er mulig, men fullt gjennomførbart når det arbeides systematisk med kvalitet og rettssikkerhet.

⁴ Se uhl. [§ 11-6](#)

⁵ Se uhl. [§ 10-1](#)

⁶ Se uhl. [§ 11-10](#) fjerde avsnitt.

Betydningen av rutiner, retningslinjer og skriftlighet i praksissaker

Studentombudets erfaringer viser at arbeidet med å ivareta studentenes rettssikkerhet gjennom praksisforløpet ikke bare kan overlates til det enkelte fagmiljø – det bør forankres på overordnet institusjonsnivå.

Etter vår vurdering er det behov for et mer overordnet og helhetlig arbeid fremover med felles krav til oppfølging og dokumentasjon. UiB bør sikre at alle studenter i praksis har tilgang til klare minstekrav for tilbakemeldinger og vurderinger i praksis, herunder krav til skriftlighet – særlig ved tvil om bestått eller spørsmål om skikkethet. Vi mener dette er viktig fordi vi erfarer at det i klageprosesser holdes mot studenten at hen ikke kan fremlegge dokumentasjon som understøtter eksempelvis anførsler om utilstrekkelig eller mangelfull veiledning. Ombudet stiller spørsmål ved om det er riktig at studenter skal bære risikoen knyttet til manglende notoritet.

Når praksis ikke kan påklages, er tidlig tilbakemelding i praksisforløpet avgjørende. UiB bør sikre rutiner som pålegger veiledere å informere studenten så snart som mulig ved faglige bekymringer, samt definere konkrete forbedringspunkter, og at dette dokumenteres skriftlig. Dette gir studenten mulighet til å korrigere kursen underveis i praksis, og det gir fagmiljøet en trygg og etterprøvbar vurderingsprosess.

Når bekymringer og faglige vurderinger av betydning for om student består praksis, ikke dokumenteres skriftlig, svekkes studentens mulighet til å forstå hva som forventes, rette opp forhold og ivareta egne rettigheter. Ombudet ser at Nemnda for studentsaker ved UiB i enkelte saker påpeker at forhold kunne vært håndtert bedre underveis, men fravær av skriftlighet innebærer at en eventuell anførsel om formell feil ikke kan etterprøves da det ofte blir ord mot ord. Vår erfaring er at studenten ikke kommer noen vei med å klage, og opplevelsen av prosessrettferdighet uteblir. Dette er etter Studentombudets vurdering en rettssikkerhetsutfordring som UiB må ta på alvor.

Slik vi ser det, vil klar og dokumentert praksisoppfølging bidra til prosessrettferdighet, samt forebygge konflikter og redusere behovet for etterfølgende klageprosesser. Videre bør alle studenter i praksis vite hvem de skal kontakte dersom det oppstår utfordringer i kommunikasjonen med veileder eller forhold som påvirker læringsmiljøet. Lavterskel tilgang til institutt eller praksisadministrasjon er nødvendig for å ivareta både studenter og veiledere.

Økt tilgang og bruk av KI krever klare og felles retningslinjer

Studentombudet har i 2025 registrert en markant økning i saker om mistanke om fusk knyttet til mulig ureglementert bruk av KI-verktøy. Vårt inntrykk er at både ansatte og studenter har svært ulike forutsetninger, tilnærminger og erfaringer med bruk av KI. Dette fører til variasjon i hvordan ansatte vurderer studenters KI-bruk og hvordan mistanker om fusk håndteres og hvordan det reageres. Vi erfarer at tilsynelatende like former for regelbrudd møtes med ulike reaksjoner på tvers av UiBs fakulteter.

UiBs studieforskrift [§ 7-9](#) regulerer at bruk av KI-verktøy kan utgjøre fusk, men det er ikke nærmere definert hvilken bruk som vil kunne utgjøre et regelbrudd.

Den økende tilgangen på KI-verktøy gjør derfor både tydelige rammer og forutsigbar praksis særlig viktig.

Selv om flere fakulteter har etablert egne retningslinjer, ser Studentombudet et behov for et felles sett med overordnede KI-retningslinjer på UiB. Slik harmonisering vil styrke rettssikkerheten og forutberegneligheten for alle studenter – spesielt for dem som tar emner eller følger studier på tvers av fakultetene, der dagens variasjon i praksis kan skape usikkerhet.

Studentombudet mener tydelig og lett tilgjengelig informasjon til studenter om hva som er tillatt bruk av KI er viktig. I tillegg til retningslinjer, mener vi det bør komme klart frem av den enkelte emnebeskrivelse og supplerende informasjon på Mitt UiB om hva som er tillatt bruk.

Saksbehandling ved UiB

Enkeltvedtak

Studentombudet ser fortsatt flere tilfeller der avgjørelser som gjelder studenters rettigheter og plikter ikke formaliseres som enkeltvedtak i tråd med forvaltningsloven.

En konsekvens av manglende formalisering, er etter ombudets erfaring, at studenter i en del tilfeller hverken forstår eller vet at beslutningen kan påklages. Studenter risikerer dermed å gå glipp av helt grunnleggende klagerettigheter.

Manglende bruk av enkeltvedtak svekker både studentenes rettssikkerhet og forvaltningens plikt til forsvarlig saksbehandling.

Ombudet understreker viktigheten av at enkeltvedtak utformes slik at studenten kan forstå hva som er bestemt, hvorfor det er bestemt, og hva studenten kan gjøre hvis hen mener avgjørelsen er feil.

Studentombudet oppfordrer derfor UiB til å sikre at interne rutiner og retningslinjer på institusjons-, fakultets- og instituttnivå gjennomgås, slik at beslutninger som er bestemmende for studentens rettigheter og/eller plikter, blir formalisert som enkeltvedtak i tråd med forvaltningslovens krav.

Lang saksbehandlingstid

Studentombudet har i 2025 mottatt flere saker der saksbehandlingstiden fremstår som uforholdsmessig lang. I en del saker kan den lange behandlingstiden synes å ha sammenheng med en presset ressursituasjon ved studieadministrasjonen hos det enkelte institutt og/eller fakultet.

Ved lang saksbehandlingstid vil ombudet fremheve viktigheten av at studentene holdes orientert.⁷ Dette er særlig viktig i situasjoner der utfallet er av stor betydning for studenten, og der studenten er ekstra sårbar, for eksempel i saker som påvirker studieprogresjon, Si fra-saker og saker som gjelder mistanke om fusk.

Etter ombudets vurdering kan det i noen saker stilles spørsmål ved om saksbehandlingen er i samsvar med forvaltningslovens krav om effektiv og forsvarlig saksbehandling. Studentombudet ser det som viktig at UiB sikrer at alle fakulteter og institutter har de nødvendige ressursene for å oppfylle forvaltningslovens krav.

I saker der Studentombudet mener saksbehandlingen ikke er i tråd med gjeldende regelverk, adresseres dette særskilt til instituttet og/eller fakultetet.

⁷ Se forvaltningsloven [§ 11 a](#)

STUDENTOMBUDETS ARBEID I 2025

Arbeidet som studentombud er allsidig og omfatter blant annet rådgivning og veiledning av studenter, påse at saker behandles forsvarlig, deltakelse på kurs og konferanser, foredragsvirksomhet, møter og besøk til aktuelle institusjoner ved UiB.

Arbeidsåret 2025 har vært preget av høy aktivitet, økt synlighet og utadrettet virksomhet. Ombudet har jobbet målrettet både for å øke tilgjengelighet og synlighet ovenfor studenter gjennom tydeligere tilstedeværelse på campus, både på stands og ulike innlegg. I tillegg har vi jobbet målrettet inn mot organisasjonen som helhet, med mål om å styrke kvaliteten i prosesser som direkte berører studenter.

Veiledning og oppfølging

Som tidligere år har ombudets prioriterte arbeid i rapportperioden vært veiledning og oppfølging av studenter.

Studentombudet mottar henvendelser fra studenter, og avgjør om henvendelsen eller forespørselen er innenfor ordningen. Dersom henvendelsen ikke er innenfor ordningen, vil vedkommende student få hjelp til å finne veien videre til rett sted.

Studenter henvender seg til ombudet via telefon, tekstmelding, besøk på kontoret eller e-post. En stor andel studenter som tok kontakt med ombudet i 2025, ønsket en uavhengig person å diskutere sin sak eller opplevelse med.

I ombudets håndtering av henvendelser er det stor variasjon i hva som blir gjort, og hvor mye Studentombudet involveres. Noen studenter ønsker at Studentombudet blir med som en observatør og støttespiller i møte med institusjonen, mens andre foretrekker å rådføre seg med ombudet, uten at dette blir tatt opp i studentens møte med UiB. Flere studenter tar også kontakt med ombudet for gjennomlesning av skriftlige tilbakemeldinger eller klager.

Deltakelse i formelle fora ved UiB

Studentombudet er fast observatør i Arbeidsmiljøutvalget (AMU) og Læringsmiljøutvalget (LMU). Ombudet har deltatt på alle utvalgsmøter som ikke har kommet i konflikt med studentrelatert bistand.

Studentombudet er av den oppfatning at ombudets tilstedeværelse i disse utvalgene er til stor nytte for vårt arbeid. Det bidrar til at ombudet kontinuerlig kan gi våre synspunkter og tilbakemeldinger til enten pågående saker eller saker som skal iverksettes for å sikre et forsvarlig lærings og arbeidsmiljø ved UiB.

Dialogmøter og samhandling med relevante aktører

Gjennom året har ombudet hatt jevnlig dialogmøter med flere aktører på tvers av UiB, blant annet Arbeidsutvalget til Studentparlamentet, rektoratet, Universitetets hovedverneombud, UiBs fadder- og mangfoldskoordinatorer og Studieavdelingens læringsmiljøgruppe.

Studentombudet har også hatt dialogmøter med Sammen psykisk helse, Sammen studentliv, Norsk studentorganisasjon og Likestillings- og diskrimineringsombudet.

Dialogmøtene vi har hatt i løpet av året har vært viktige arenaer for å gi innspill, dele erfaringer og bidra til å identifisere trender og utfordringer som flere studenter opplever.

Utadrettet virksomhet mot studenter og studenttillitsvalgte

Studentombudet har jobbet målrettet for å nå bredere ut og styrke den utadrettede virksomheten. Økt kapasitet har gjort det mulig å stå på stand rundt om på UiB. Gjennom gode samtaler med både studenter og ansatte har vi fått verdifull innsikt i hva som rører seg på campus.

Ombudet satte pris på at vi fikk være en del av velkomstapperatet som tok imot nye studenter på Introdagen 9. august 2025, og for at vi fikk bidra med innlegget «Studentrettigheter på 1,2,3» og som guider på campusvandringen.

Studentombudet har i løpet av 2025 holdt innlegg for Studentparlamentet og Studentutvalgsforum. Videre har ombudet bidratt med tillitsvalgtopplæring ved flere av UiBs studentutvalg.

Vi har også holdt innlegg om dialog, kommunikasjon og konflikthåndtering på Studentlivskonferansen som er Norges største konferanse for studentfrivillighet.

I tillegg har vi bidratt inn i undervisningsopplegget om studenters rettigheter og plikter i det elektive emnet *Innføring i medisinsk pedagogikk* (ELMED218A).

Tilbakemeldingen vi har fått er at økt utadrettet virksomhet, har styrket kjennskap til ordningen og gjort det lettere for studenter å ta kontakt med oss.

Bidrag til regelarbeid, handlingsplaner og retningslinjer

I løpet av 2025 har ombudet bidratt aktivt både internt og eksternt til regelverkarbeid og i innspillsrunder i forbindelse med revisjon og utarbeidelse av handlingsplaner og retningslinjer.

Den 12. desember 2025 lanserte Likestilling og diskrimineringsombudet en ny veileder om «Individuelle tilrettelegging for studenter med funksjonsnedsettelse».⁸ Vi deltok og ga innspill på Likestillings- og diskrimineringsombudets innspillmøte om individuell tilrettelegging

⁸ Her finner du informasjon om ny veileder for studenter med funksjonsnedsettelse: [Ny veileder for studenter med funksjonsnedsettelse lansert - LDO](#)

i høyere utdanning som er med å danne bakteppet for utarbeidelsen av denne nye veilederen.

Videre har vi i løpet av året gitt innspill til endringsforslagene i UiBs studieforskrift som ble sendt på innspillsrunde i september 2025 og revisjonen av retningslinjer for varsling for studenter.⁹

Ombudet ga også innspill på [innspillsmøte](#) til ny handlingsplan for mangfold, inkludering og likestilling den 18. november 2025.

Utadrettet virksomhet og faglige bidrag på tvers av UiB og eksternt

Økt kapasitet har i 2025 bidratt til at ombudet i større utstrekning enn tidligere har kunnet kombinere det daglige arbeidet med studentveiledning og oppfølging med mer utadrettet virksomhet og faglige bidrag både internt og eksternt.

For at flest mulig studenter skal kjenne til ombudsordningen er det en forutsetning at også ansatte kjenner til ordningen. Dette for å kunne informere studenter om ombudets tilbud.

Også oppfølging av våre innspill i fjorårets årsrapport har stått sentralt. Å bidra med faglige innlegg i ulike fora på UiB gir ombudet mulighet til å løfte problemstillinger som berører studenters rettsikkerhet opp på systemnivå og synliggjøre dem for de som er direkte involvert i studentsaker ved UiB.

Ombudet har blant annet holdt et innlegg for STALF og UiBs læringsmiljøkontakter med utgangspunkt i årsrapporten for 2024 og behovet for god praksis knyttet til møteinnkallinger og møtegjennomføring. Innlegget førte til en forespørsel fra Det samfunnsvitenskapelige fakultet, som ønsket et tilsvarende innlegg for sine studieveiledere og studiekonsulenter. Det viser at slike innlegg gir konkrete ringvirkninger og blir tatt videre i organisasjonen.

Et sentralt faglig bidrag i 2025 var utviklingen av en ny modul om læringsmiljø, varsling, kommunikasjon og konflikthåndtering i Kompetanseutviklingsprogrammet for studiekonsulenter (KUSK).¹⁰ Dette ble gjort i samarbeid med Studieavdelingen ved UiB, og modulen ble lansert i november 2025.

Ombudet holdt innlegg om ombudsordningen på nettverksmøte for hovedverneombudene ved UiB (HVO-skolen) våren 2025 og et innlegg for hovedverneombudene om kommunikasjon og konflikthåndtering høsten 2025.

Høsten 2025 holdt vi også et innlegg om kommunikasjon og konflikthåndtering på seksjonsseminaret til studieseksjonen ved Det medisinske fakultet.

Rett før årsslutt holdt Studentombudet sammen med ombudet ved HVL innlegget «Prosessrettferdighet – lærdom fra krevende studentsaker» på den [nasjonale årskonferansen](#) til Nasjonalt kompetansenettverk for studenters læringsmiljø og velferd (Lær-Vel).

⁹ [LMU- sak 19/25](#)

¹⁰ [KUSK - Kompetanseutviklingsprogram for studiekonsulenter | Studieavdelingen | UiB](#)

Som en del av vår utadrettede virksomhet deltok Studentombudet også på markeringen for Verdensdagen for psykisk helse.

Studentombudets nettverk

Studentombudet er del av et lokalt, nasjonalt, skandinavisk og europeisk nettverk for studentombud. Deltakelsen i nettverkene gir faglig påfyll, nye perspektiver og mulighet til å sammenligne praksis på tvers av institusjoner og land.

Det nasjonale ombudsnettverket har i løpet av året hatt jevnlige digitale nettverksmøter med faglig innhold.

Den nasjonale studentombudskonferansen ble i 2025 avholdt i Tromsø hvor ombudet ved Universitetet i Tromsø var vertskap. Sammen med Studentombudet ved Høgskulen Vestland hadde vi hovedansvaret for konferansens faglige innhold. Konferansens tema var kommunikasjon, dialog og konflikthåndtering, og ble belyst gjennom både faglig innlegg og praktiske øvelser.

Den europeiske studentombudskonferansen ble avholdt i Amsterdam med det overordnede temaet «Building Bridges: Equity, Responsibility, and the Ombuds' Vision for the Future, Inspired by 750 Years of Amsterdam».¹¹

Høsten 2025 ble den skandinaviske studentombudskonferansen avholdt i Oslo. Temaene var varsling og varslingssystemer, dagens studenter – hvem er de, forventning og kjennetegn hos Gen Z, KI – utfordringer og nytte, samt Studentombudet rolle og påvirkningskraft.

Konferanser og kompetanseutvikling

Deltakelse på relevante konferanser gir ombudet faglig oppdatering, innsikt i utviklingstrekk i sektoren og mulighet til faglige diskusjoner og erfaringsdeling med andre aktører. Dette bidrar til kompetanseutvikling og styrker kvaliteten i vårt arbeid, og er viktig for at vi skal kunne gi oppdatert råd og veiledning.

Studentombudet har i 2025 deltatt på et bredt spekter av konferanser og faglige samlinger. Bredden gjenspeiler spennet i ombudets arbeidsfelt.

Studentombudet har blant annet deltatt på:

- Meklingskonferansen 2025 i regi av Universitetet i Oslo, Norsk Mekling, Meklingsforeningen og Juristenes Utdanningscenter
- [UiBs Læringskonferanse 2025](#)
- [Nasjonal konferanse: Digitalisering i høyere utdanning 2025](#) i regi av UiB, Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse og Sikt
- [Nasjonal konferanse om skikkethetsvurdering i høyere utdanning 2025](#) i regi av Universitetet i Oslo.

¹¹ European Network of Ombuds in Higher Education: [20th annual conference in Amsterdam 2025 – ENOHE](#)

- [Universellforum 2025](#) i regi av Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse og UiO
- Vivat-kurset: «Førstehjelp ved selvmordsfare» (Martinusen)

Eksamensformene ved UiB er ikke ensartet. Ombudet ønsker å ha førstehåndskunnskap om hvordan ulike eksamensformer ved UiB gjennomføres. Derfor har vi i løpet av året deltatt som observatører både ved gjennomføring av OSKE (Objektiv Strukturert Klinisk Eksamen) på 4. studieår i odontologi og 12. semester på medisinstudiet.

www.uib.no/so

UNIVERSITETET I BERGEN

NEMND FOR STUDENTSAKER
ÅRSMELDING 2025

Innhold

Generelt om Nemnd for studentsaker	3
Nemndas mandat	3
Nemndas sammensetning i 2025	4
Saker i nemnda i 2025	4
Fuskesaker	5
Klagesaker.....	6
Advokatrepresentasjon	7
Andre saker.....	7
Antall saker i tidligere år – utvikling	8
Klagesaker.....	8
Fuskesaker	9
Saker totalt	10
Merknader	10

Generelt om Nemnd for studentsaker

Etter universitets- og høyskoleloven § 14-1 plikter universiteter og høyskoler å opprette minst én nemnd for studentsaker. Bestemmelsen danner grunnlaget for virksomheten til Nemnd for studentsaker ved Universitetet i Bergen.

Nemnda er klageinstans for klager på enkeltvedtak fattet av institusjonen, bortsett fra der det er fastsatt at det er en annen klageinstans, jf. uhl. § 14-1 andre avsnitt. Nemnda kan også behandle saker som førsteinstans etter §§ 12-1 til 12-8, etter delegering fra Universitetsstyret.

Nemndas mandat, arbeidsområde og arbeidsform fremgår av regler for Nemnd for studentsaker ved Universitetet i Bergen i universitetets regelsamling. For saksbehandlingen gjelder reglene i forvaltningsloven. Universitetsstyret eller andre, for eksempel departementet, kan ikke instruere nemnda eller overprøve nemndas vedtak i klagesaker, jf. § 14-1 tredje avsnitt.

Sakene behandles i nemndas møter. Møtene avholdes en gang i måneden, utenom juli som er møtefri. Nemndas møter gjennomføres som hovedregel ikke digitalt. Universitetsdirektørens kontor, ved Sekretariat for universitetsledelsen, fungerer som sekretariat for nemnda. Protokoller etter nemndas møter i 2025 er journalført under saksnummer 25/2296.

I Universitetsstyret sak 57/25 behandlet i møte den 17. juni 2025 ble nemndas navn endret fra *Den sentrale klagenemnd* til *Nemnd for studentsaker*. Dette ble blant annet gjort for å tydeliggjøre nemndas arbeidsområde, i tillegg til at navnet er likere tilsvarende nemnder ved de andre institusjonene i sektoren.

Nemndas mandat

I henhold til regler for Nemnd for studentsaker § 1 skal nemnda behandle følgende saker:

- a) Klager over enkeltvedtak som gjelder studenter og søkere til studier ved Universitetet i Bergen, herunder klage på avgjørelse om opptak, permisjon, tildeling av grad eller vitnemål, tap av studierett og lignende, jf. uhl. § 14-1 andre avsnitt.
- b) Klager over formelle feil ved eksamen, sensur og arbeidskrav, jf. uhl. § 11-9.
- c) Klager i henhold til bestemmelser om klage i forskrift for graden doctor philosophiae ved Universitetet i Bergen.
- d) Klager i henhold til bestemmelser om klage i forskrift for graden philosophiae doctor (Ph.d.) ved Universitetet i Bergen.
- e) Klager i forbindelse med valg av representanter og ombud ved Universitetet i Bergen.
- f) Saker om bruk av falske dokumenter, jf. uhl. § 12-1.
- g) Saker om annullering og utestenging etter fusk, jf. uhl. § 12-4.
- h) Saker om grov klanderverdig opptreden under praksis eller klinisk undervisning, jf. uhl. § 12-6.
- i) Saker om utestengelse fra klinisk undervisning eller praksisstudier som følge av merknader på politiattest, jf. uhl. § 12-2.
- j) Saker om utestenging og bortvisning som følge av forstyrrende opptreden, jf. uhl. § 12-5.
- k) Saker om utestenging grunnet bruk av klesplagg som helt eller delvis dekker ansiktet, jf. uhl. § 12-8.
- l) Saker om utestenging etter skikkethetsvurdering, jf. uhl. § 12-8.
- m) Saker om salærnedsettelse, jf. uhl. § 12-9.

Nemndas sammensetning i 2025

Etter uhl. § 14-1 skal nemnda ha fem medlemmer med personlige varamedlemmer. Lederen og vara for lederen skal oppfylle de lovbestemte kravene for lagdommere og tingrettsdommere, jf. domstoloven § 54. Lederen og vara for lederen kan ikke være ansatt ved universitetet. De øvrige medlemmene velges blant universitetets ansatte og studenter. Etter regler for Nemnd for studentsaker § 3 (3) skal to av medlemmene være vitenskapelig ansatte ved universitetet og to skal være studenter. Medlemmer av Universitetsstyret kan ikke være medlemmer av nemnda, jf. uhl. § 14-1 fjerde avsnitt.

Nemndas leder, vara-/nestleder og de vitenskapelige ansatte ble oppnevnt av Universitetsstyret i deres møte 17. juni 2025 (styrets sak 57/25), og har funksjonstid ut juli 2029. Studentmedlemmene oppnevnes etter forslag fra Studentparlamentet og har ett års funksjonstid fra og med høstsemesteret hvert år.

Nemnda hadde følgende sammensetning vårsemesteret 2025:

Leder: Tingrettsdommer Morten D. Haldorsen	Vara-/nestleder: Tingrettsdommer Katrine Lillejord
Vitenskapelig ansatt: Forsker Ivar Stefansson	Vara: Førsteamanuensis Trygve Lavik
Vitenskapelig ansatt: Førsteamanuensis Rannveig Øvrevik Skoglund	Vara: Professor Marguerite Lorraine Daniel
Student: Øyvind Nesdal Birkeland	1. vara: Petter Odden 2. vara: Oskar Almnes Fjetland
Student: Emma Nystad Næss	Vara: Maya Møller

Nemnda hadde følgende sammensetning høstsemesteret 2025:

Leder: Tingrettsdommer Morten D. Haldorsen	Vara-/nestleder: Tingrettsdommer Katrine Lillejord
Vitenskapelig ansatt: Professor Gisle Selnes	Vara: Førsteamanuensis Martin M. Sjøen
Vitenskapelig ansatt: Førsteamanuensis Iselin Åsedotter Strønen	Vara: Professor Tove Ingebjørg Fjell
Student: Jonas Joel Joseph	Vara: Kenneth Pedersen
Student: Vilde Bugge Larsen	1. vara: Nora Aukland Sandtorv 2. vara: Ingeborg Lundegård

Saker i nemnda i 2025

Nemnda behandlet totalt 183 saker i 2025. 58 av disse var saker om fusk og 124 var klagesaker. I tillegg ble det behandlet en sak om salærnedsettelse, som ble reist av nemndas sekretariat. Nemnda behandlet 157 saker i 2024. I studieåret 2024/2025 (høsten 2024 og våren 2025) behandlet nemnda 198 saker.

Siden 2020 har antallet saker som blir behandlet av nemnda vært stabilt over på 100 i året, som er en markant økning fra årene før. I 2025 var det videre en vesentlig økning sammenlignet med tidligere år.

I 2025 kom det flest saker fra Det samfunnsvitenskapelige fakultet. Tabellen under gir en oversikt over sakene nemnda behandlet i 2025, slik disse er fordelt på fakultetene, Studieavdelingen og andre:

Fakultet	Fusk	Klager	Bortvisning	Annet	SUM:
Det juridiske fakultet	17	12	0	0	29
Det psykologiske fakultet	6	18	0	0	24
Fakultet for naturvitenskap og teknologi	4	11	0	0	15
Det medisinske fakultet	0	21	0	0	21
Det humanistiske fakultet	21	14	0	0	35
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	9	35	0	0	44
Fakultet for kunst, musikk og design	1	3	0	0	4
Studieavdelingen	0	10	0	0	10
Andre (valgstyre, sekretariat e.l.)	0	0	0	1	1
SUM:	58	124	0	1	183

Åtte saker, herunder to om fusk, ble mottatt på slutten av 2025. Siden de ble oversendt for sent til å kunne bli behandlet i nemndas møte i desember 2025, vil de inkluderes i statistikken for 2026.

Fuskesaker

Nemnd for studentsaker er førsteinstans i saker som gjelder mistanke om fusk eller forsøk på fusk etter uhl. § 12-4. Hvis en student forsettlig har forsøkt å fuske eller forsettlig eller grovt uaktsomt har fusket i forbindelse med gjennomføring av eksamen eller obligatorisk aktivitet, kan nemnda annullere eksamenen eller aktiviteten, jf. § 12-4 andre avsnitt. En student som har opptrådt som beskrevet i andre avsnitt, kan også utestenges fra Universitetet i Bergen og fratas retten til å gå opp til eksamen ved alle universiteter og høyskoler i inntil ett år, jf. § 12-4 tredje avsnitt. Vedtak om utestengelse og tap av eksamensrett fattes med to tredels flertall i nemnda, jf. § 12-4 femte avsnitt.

I 2025 behandlet nemnda 58 saker om fusk, som er en markant oppgang fra 2024 hvor det ble behandlet 28 saker. I perioden 2014-2024 ble det i snitt behandlet 40 saker om fusk årlig, inkludert toppåret 2021 hvor det ble behandlet 64 saker. Nemnda konkluderte slik i fuskesakene i 2025:

Legges bort	Annullering	Ett semester utestengelse	To semester utestengelse	Tre semester utestengelse	Fire semester utestengelse
6	16	15	16	2	0

I tre saker besluttet nemnda å returnere sakene til fakultetet, da nemnda ikke fant sakene tilstrekkelig opplyst til å kunne treffe vedtak.

Loven sier at nemnda «kan» reagere med annullering og eventuelt utestenging i inntil ett år når vilkårene er oppfylt. Bruken av ordet «kan» viser at nemnda har et valg, både med tanke på annullering og utestenging. Det vil si at nemnda kan la være å ilegge noen sanksjoner. De to sanksjonstypene delvis er ulikt begrunnet. Selv om begge er disiplinærreaksjoner, bygger annullering i stor grad på en ugyldighetstenking. Når et obligatorisk arbeidskrav eller en eksamen er beheftet med

fusk, kan det ikke bli stående som gyldig. Derfor er praksisen at nemnda må annullere når fusk er påvist. Utestenging har derimot et mer rendyrket straffepreg. De forholdene som vanligvis tillegges vekt ved vurderingen, er særlig studentens nivå (rutinert/urutinert), samt arten og omfanget av fusket.

Etter § 12-4 tredje avsnitt kan nemnda utestenge studenter i inntil to år i særlig grove tilfeller. Regelen skal forstås som en snever unntaksregel fra hovedregelen om utestenging i inntil ett år. Eksempler som kan omfattes av en slik skjerping, er studenter som blir tatt for fusk flere ganger eller saker hvor studenter betaler en annen for å utarbeide besvarelsen.

Nemndas vedtak kan påklages til Felles klagenemnd, som fatter endelig vedtak. I 2025 ble 11 vedtak om annullering og utestengelse som følge av fusk påklaget til Felles klagenemnd. I 10 av sakene ble nemndas vedtak stadfestet av Felles klagenemnd. I en sak ble utestengelsesperioden redusert fra to til ett semester som følge av lang saksbehandlingstid.

Klagesaker

Klagesaker er saker hvor en student, stipendiat eller søker har klaget på et enkeltvedtak truffet ved UiB. Det kan for eksempel være klage på avslag på søknad om lokalt opptak, avslag eller delvis avslag på ulike dispensasjonssøknader, vedtak om tap av studierett, vedtak om tap av eksamensrett og lignende. Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse er rett klageinstans for universitetets avgjørelser som gjelder avslag på krav om dokumentinnsyn etter offentlighetsloven og etter reglene om partsinnsyn i forvaltningsloven.

Fakultetene, Studieavdelingen eller andre underinstanser har ikke kompetanse til å avgjøre med endelig virkning at klager på enkeltvedtak ikke skal føre frem. Når en student klager på et enkeltvedtak truffet ved universitetet, skal underinstansen foreta de undersøkelsen klagen gir grunn til, jf. fvl. § 33 andre avsnitt. Det følger videre at underinstansen kan oppheve eller endre sitt vedtak dersom den finner klagen begrunnet. Dersom underinstansen ikke finner grunn til å oppheve eller endre sitt vedtak, skal saken sendes til nemnda så snart saken er tilrettelagt, jf. fjerde avsnitt. Nemnda fatter endelig vedtak i klagesaker, og nemndas vedtak i klagesaker kan ikke påklages, jf. § 28 tredje avsnitt.

Nemndas kompetanse i klagesaker fremgår av fvl. § 34. Nemnda kan prøve alle sider av saken, og herunder ta hensyn til nye omstendigheter. Nemnda skal vurdere de synspunkter som klageren kommer med, og kan også ta opp forhold som ikke er berørt av klageren, jf. § 34 andre avsnitt.

Nemnda behandlet 124 klagesaker i 2025. 39 av sakene var klager på formelle feil ved eksamen eller sensur etter uhl. § 11-9, som var den vanligste sakstypen i klagesakene nemnda behandlet. Resultatet av de behandlede klagesakene i 2025 fordeler seg slik:

Medhold	Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet
9	1	83	12

To saker ble trukket av fakultetet før de ble behandlet av nemnda. I tre saker ble klagen trukket av studenten før behandling. I tre saker om formelle feil besluttet nemnda å returnere sakene til fakultetet for mer dokumentasjon. 11 saker var klager på nemndas vedtak i saker om fusk.

I 12 saker ble underinstansens vedtak opphevet av nemnda og returnert til fakultetet for helt eller delvis ny behandling. Dersom nemnda opphever et vedtak, plikter underinstansen å behandle saken

på nytt, hvor det tas hensyn til de retningslinjer og direktiver nemnda legger til grunn for opphevelsen. Hvis underinstansen etter ny behandling kommer til samme konklusjon, sendes saken tilbake igjen til nemnda for klagebehandling.

Sammenlignet med 2024 har det vært en svak nedgang i antall klagesaker, med 124 saker behandlet i 2025 mot 127 i 2024. Det påpekes derimot at dette representerer en stabilisering på et nivå som er vesentlig høyere enn i tidligere år. I perioden 2014-2024 ble det i snitt behandlet 76 klagesaker per år. Fra og med 2023 har antall klagesaker vært stabilt på over 100 per år.

Advokatrepresentasjon

I saker som gjelder utestenging, utelukkelse, uskikkethet og bortvisning har studenter rett til at universitetet dekker rimelige og nødvendige utgifter til bistand fra advokat eller annen fullmektig, jf. uhl. § 12-9 første avsnitt. Etter tredje avsnitt gjelder retten fra det tidspunktet det tas avgjørelse om å fremme saken for nemnda. Universitetet dekker utgifter etter den offentlige salærsatsen, som fremgår av salærforskriften § 2. Den vanligste sakstypen der studenter har rett på advokatbistand er saker om fusk. Når fakultetene reiser sak om fusk for nemnda, sender nemndas sekretær varsel til studentene med informasjon om rett til bistand fra advokat eller andre.

I 2025 var de fleste studenter ikke representert ved advokat. 20 studenter ble representert av advokat eller advokatfullmektig i forbindelse med fuskesaker i 2025, mot 8 i 2024. Samlede utgifter til advokatrepresentasjon var kr. 512 498,- i 2025, mot kr. 225 898,- i 2024.

I klagesaker har studenter som hovedregel ikke rett til å få dekket sakskostnadene sine dersom de ikke får medhold i klagen. Studenter som får medhold, kan få eventuelle sakskostnader dekket etter nærmere regler i forvaltningsloven § 36. Nemnd for studentsaker er klageinstans i saker der institusjonen avslår dekning av sakskostnader, jf. fvl. § 36 tredje avsnitt. Nemnda behandlet en slik sak i 2025.

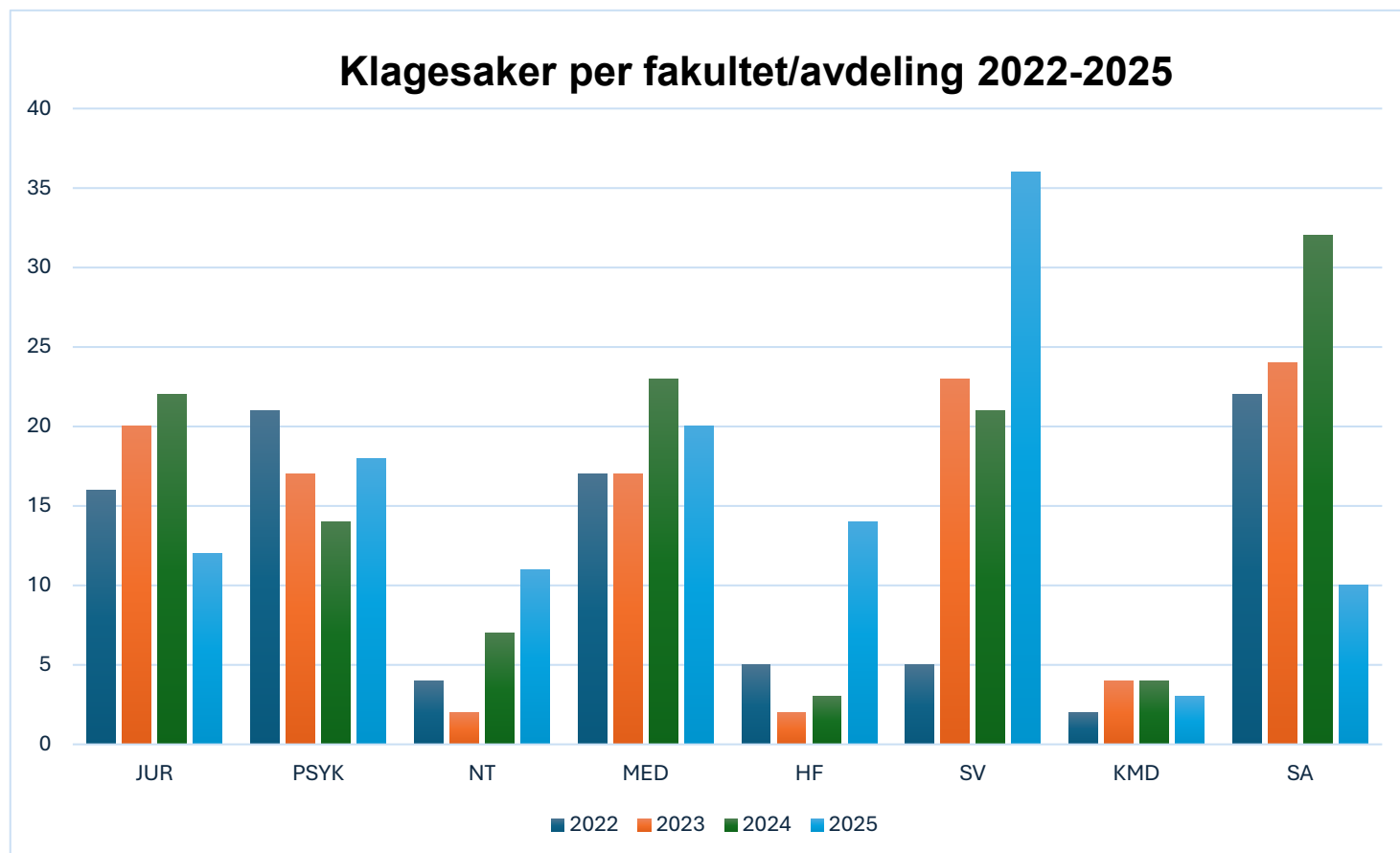
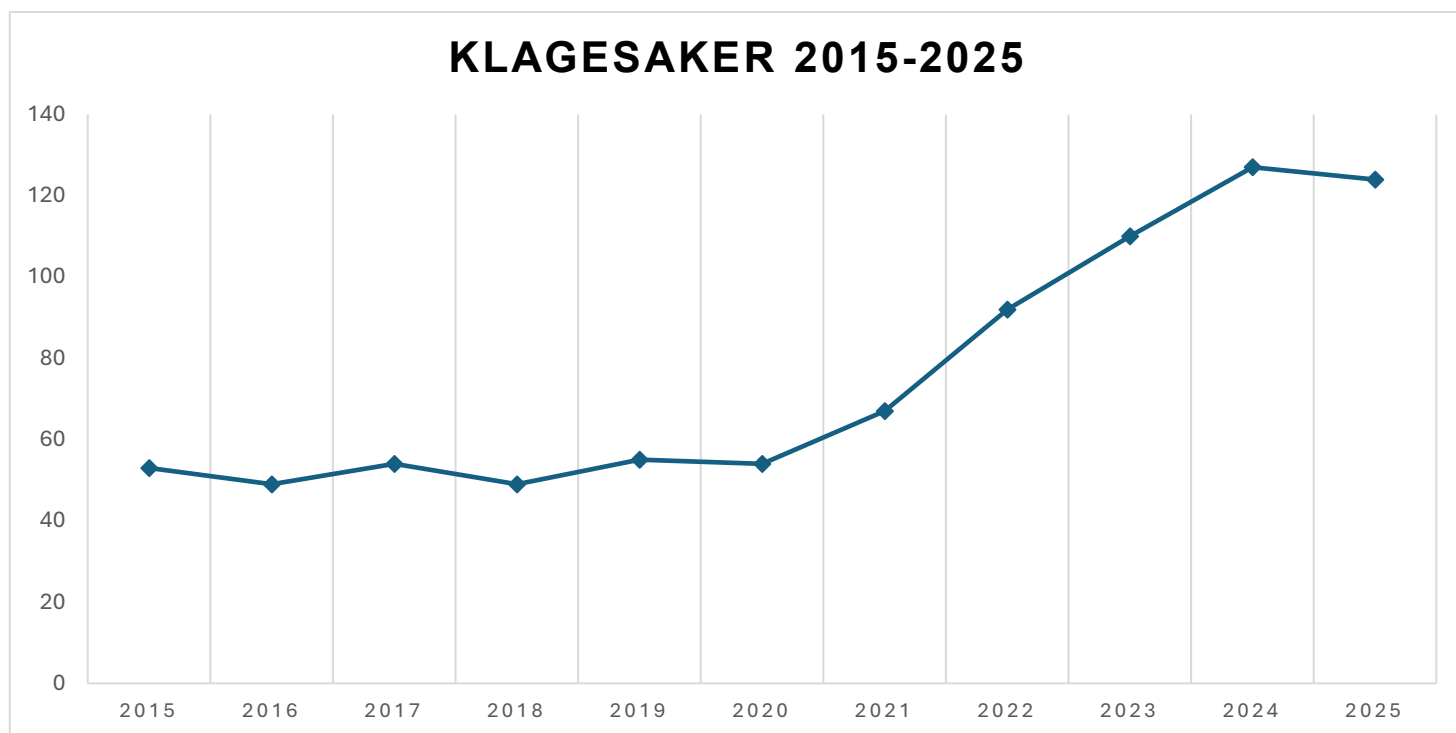
Andre saker

I henhold til salærforskriften § 7 kan salær settes ned dersom den salærfastsettende myndighet finner at en advokat har benyttet lengre tid enn hva som anses som rimelig og nødvendig. Vedtak om salærnedsettelse kan påklages til Felles klagenemnd. Nemndas sekretariat reiste én slik sak for nemnda i 2025, hvor nemnda vedtok nedsettelse av salær. Nemndas vedtak ble ikke påklaget.

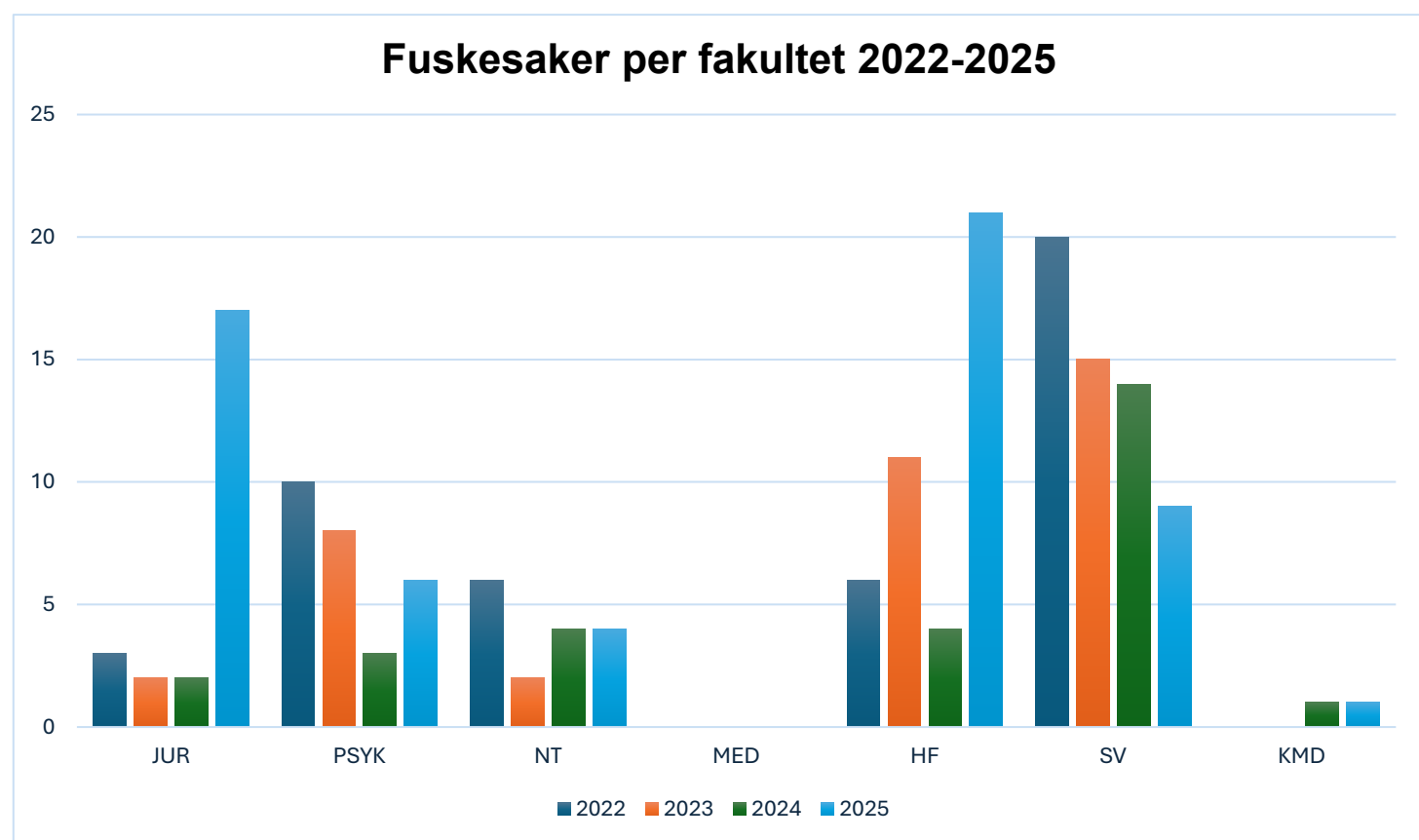
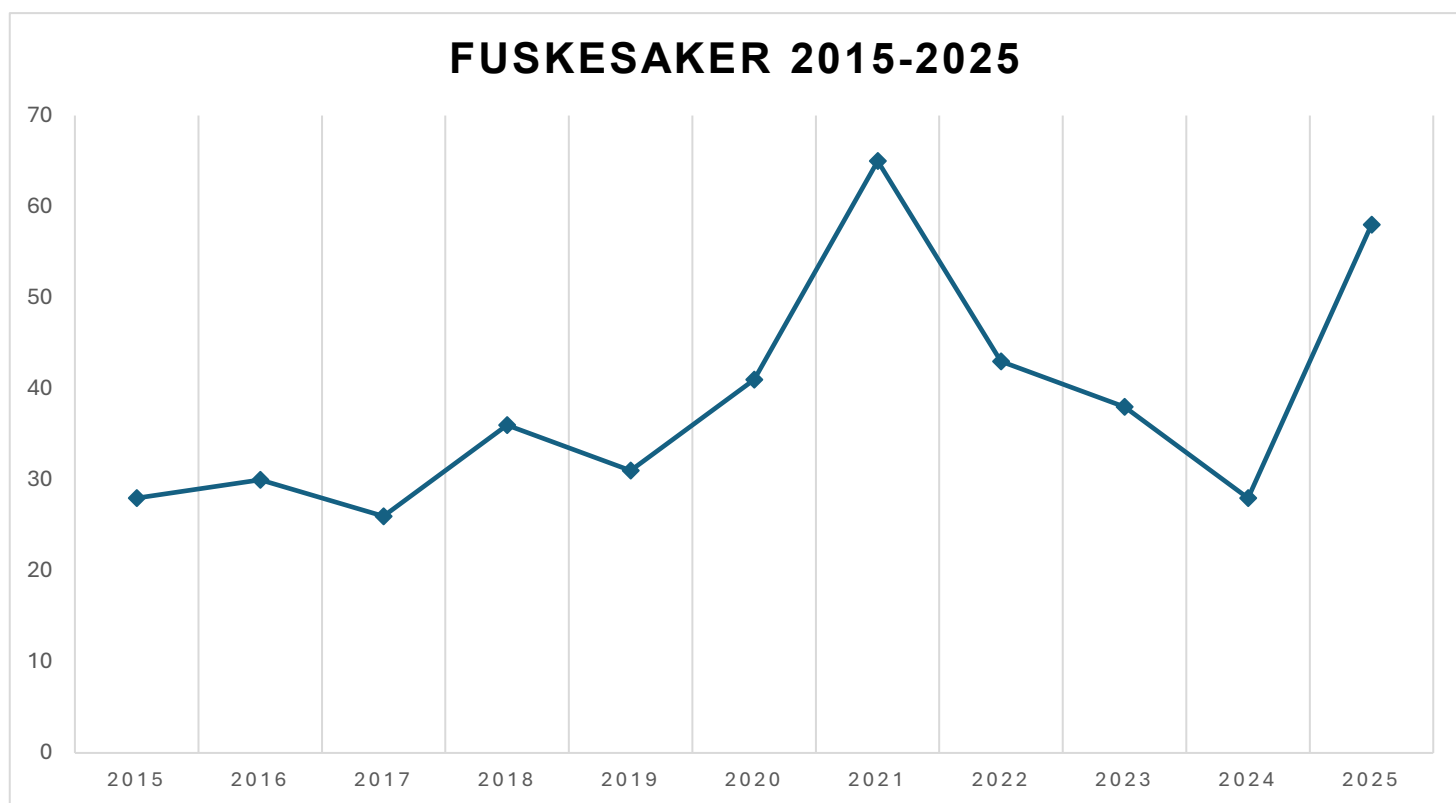
Nemnda er også førsteinstans i saker som gjelder falske dokumenter, politiattest med merknad, skikkethet, forstyrrende opptreden, grovt klanderverdig opptreden, brudd på taushetsplikt og bruk av plagg som helt eller delvis dekker ansiktet, jf. uhl. §§ 12-1 til 12-8. Nemnda behandlet ingen slike saker i 2025.

Antall saker i tidligere år – utvikling

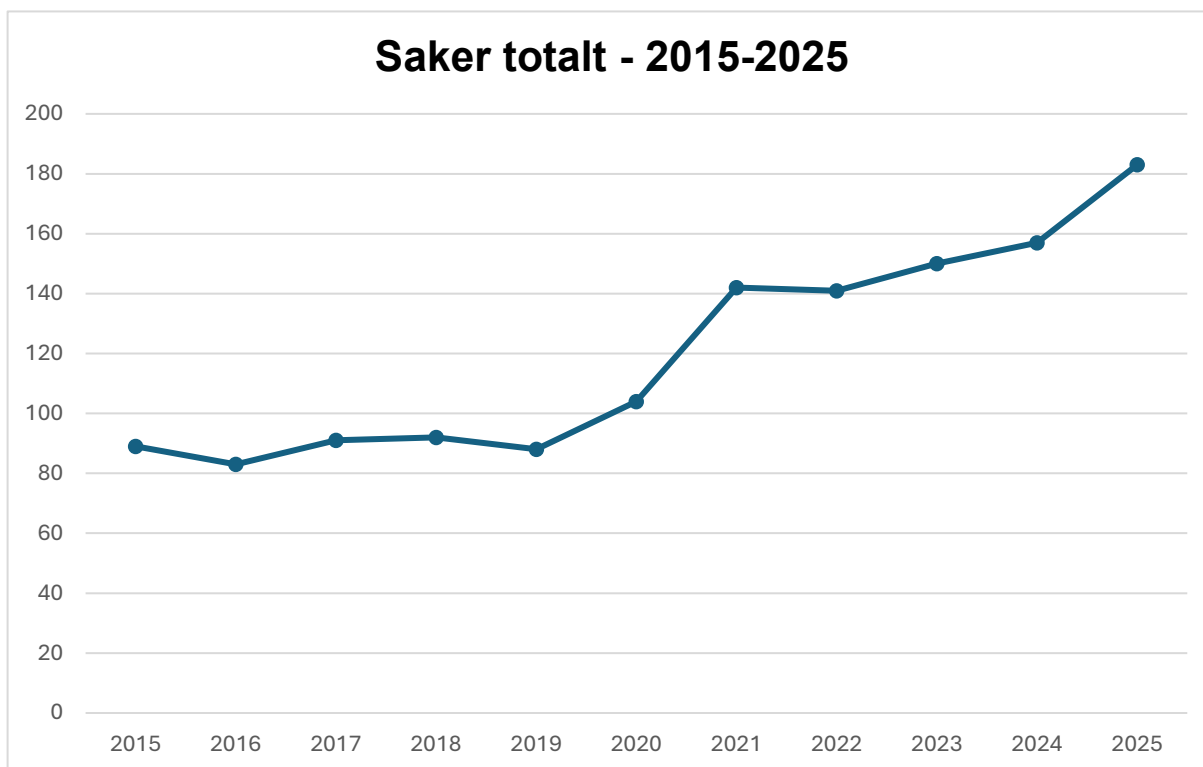
Klagesaker

Fuskesaker

Saker totalt

Merknader

Etter 2021, hvor det ble behandlet 65 saker om fusk, var antall saker om fusk tilbake til lignende tall som før koronapandemien i de påfølgende årene. I 2025 ble det derimot behandlet 58 saker om fusk, som var mer enn dobbelt så mange saker som året før. Nemnda vil, som tidligere, advare mot å tolke antallet fuskesaker nemnda behandler som en indikasjon på hvor mye eller hvor lite studenter ved UiB fusker. Nemnda kan bare behandle de sakene den blir oversendt.

Slik det vises av figurene over, har det som i de foregående årene vært en økning i antall saker som nemnda har behandlet i 2025. Økningen i 2025 har derimot vært mer markant enn tidligere. Selv om antall klagesaker gikk svakt ned sammenlignet med 2024, er antallet generelt på høyt nivå sammenlignet med tidligere. Dette, sammen med en dobling av fuskesaker behandlet av nemnda, førte til enkelte kapasitetsutfordringer høsten 2025. Som følge av dette ble behandlingen av flere saker utsatt til påfølgende møter, da man ikke rakk å komme gjennom sakslisten i det tiltenkte møtet. Det påpekes at økningen av klagesaker ikke nødvendigvis sier noe om kvaliteten på saksbehandlingen ved UiB. I de aller fleste sakene blir underinstansenes vedtak stadfestet av nemnda.

Det høye antallet saker innebar en merkbar økning i arbeidsmengden til nemndas sekretariat. Antallet saker førte også til økt tidsbruk for nemndas medlemmer på nemndsarbeidet, i form av møteforberedelse og møtetid. Dette gjenspeiles i at tid brukt på nemndas møter har økt betydelig de siste årene. Samlet møtetid i 2025 var litt over 44 timer, mot 37 timer i 2024. Dette inkluderer ikke forberedelsestid for nemndas medlemmer i forkant av møtene. I 2023 var samlet møtetid 31 timer.

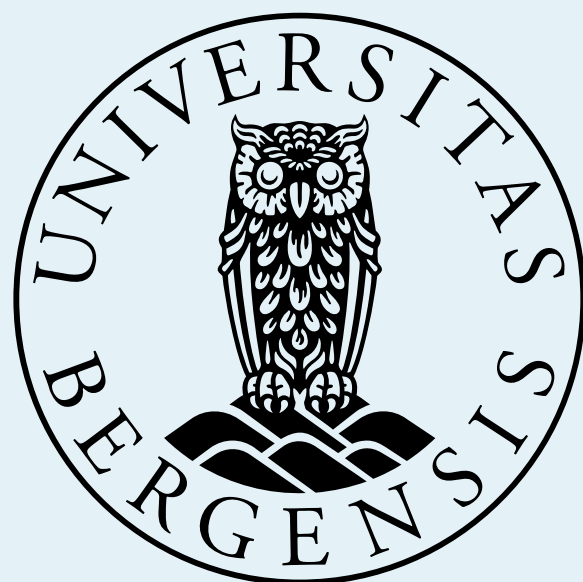
Nemnda har merket seg en økning i antall saker som returneres til fakultetene for mer dokumentasjon eller vedtak som oppheves og returneres til underinstansen for ny behandling. I 2025

konkluderte nemnda slik i 18 saker. Denne økningen i antall saker som returneres til fakultetene skjedde samtidig som det ble oversendt rekordmange saker for behandling i nemnda. Etter nemndas vurdering fører dette til merarbeid både for nemnda og fakultetene, i tillegg til at saksbehandlingstiden løper.

Fakultetene er nærmest å vite hva som finnes av opplysninger i sakene de oversender. Nemnda ber om at underinstansene sørger for at studentenes anførsler svares tilstrekkelig ut og at all relevant dokumentasjon følger med sakene. At sakene kan avgjøres så snart som mulig vil være til fakultetenes, studentenes og nemndas fordel. Nemnda påpeker likevel at det i enkelte saker kommer nye opplysninger fra studentene eller prosessfullmektige, som nemnda har behov for at fakultetene tar stilling til før sakene kan avgjøres. Lengre saksbehandlingstid i disse tilfellene vil dermed ikke skyldes mangler ved sakene fra underinstansenes side.

Nemnda har også merket seg at studenter i flere saker oppgir å ha fått muntlig informasjon eller veiledning som det i etterkant hevdes var feilaktig eller misvisende. Nemnda har generelt begrenset mulighet til å vurdere slike påstander, da det ofte ikke er dokumentert hva studentene faktisk fikk av informasjon i muntlig dialog med fakultetene, instituttene eller andre. Etter nemndas syn vil det være en fordel for flere saker at kommunikasjon med studenter i større grad skriftliggjøres i form av et referat eller lignende. Informasjonen som ble gitt til studentene blir da lettere å etterprøve hvis det skulle oppstå en forvaltningssak i ettertid.

Det vil etter nemndas syn også være til både studentenes og fakultetenes fordel å skriftliggjøre kommunikasjonen i større grad. Siden studentene vil kunne oppsøke informasjon igjen på et senere tidspunkt, vil det også kunne redusere sannsynligheten for at informasjonen huskes feil eller feiltolkes.

UNIVERSITETET I BERGEN

Det sentrale redelighetsutvalget

Årsmelding 2025

Innhold

Innhold	2
1 Utvalget – sammensetning og arbeidsmetode	3
2 Behandling av enkeltsaker	4
3 Arrangement og deltakelse på eksterne arrangementer.....	5

1 Utvalget – sammensetning og arbeidsmetode

Redelighetsutvalget ved Universitetet i Bergen ble opprettet av Det akademiske kollegium i 2000. Forskningsetikkloven, lov av 1. mai 2017, har bestemmelser som stiller krav til sammensetningen av Redelighetsutvalget, herunder at utvalget skal ha kompetanse i forskning, forskningsetikk og jus. I tillegg skal utvalget ha minst ett medlem som ikke er ansatt ved institusjonen.

Våren 2025 hadde utvalget denne sammensetningen:

Leder:	Viserektor professor Benedicte Carlsen
Medlemmer:	Professor Lise Øvreås, Institutt for biovitenskap Professor Nina Øyen, Institutt for global helse og samfunnsmedisin Førsteamanuensis Torger Kielland, Det juridiske fakultet Seniorforsker Inge Amundsen, CMI
Varamedlemmer:	Professor Rasmus Slåttelid, Senter for vitenskapsteori, vara for interne medlemmer Førsteamanuensis Liliia Oprysk, Det juridiske fakultet, vara for jurist Professor Knut Ims, Norges handelshøyskole, vara for eksternt medlem

Funksjonstiden for utvalgsmedlemmene utløp den 31. juli 2025. Universitetsstyret vedtok i møte 11. september 2025 å endre ledermodellen for utvalget. Utvalget skal fra nå av ledes av en person med professorkompetanse, samt at utvalget skal være faglig uavhengig. Rektor fikk fullmakt til å oppnevne sammensetningen av det nye utvalget. Et nytt utvalg ble oppnevnt 9. desember 2025. Utvalget har nå denne sammensetningen:

Leder:	Professor Berte-Elen Reinertsen Konow, Det juridiske fakultet
Medlemmer:	Professor Anders Goksøyr, Institutt for biovitenskap Professor Liliia Oprysk, Det juridiske fakultet Professor Øivind Torkildsen, Klinisk institutt 1 Seniorforsker Emeritus Inge Amundsen, CMI
Varamedlemmer:	Professor Rasmus Slåttelid, Senter for vitenskapsteori, vara for interne medlemmer Professor Torger Kielland, Det juridiske fakultet, vara for Oprysk Professor Knut Ims, Norges handelshøyskole, vara for Amundsen

Sekretariat for universitetsledelsen er på universitetsdirektørens vegne sekretariat for utvalget. Sekretariatsfunksjonene utføres av:

Seniorrådgiver Silje Haaskjold Sætre

Seniorrådgiver Helge Gismarvik Høvik

I samme møte i Universitetsstyret den 11. september 2025 ble det også vedtatt å overføre den forebyggende delen av utvalgets mandat til Forskningsutvalget. Endringen ble gjort som et ledd i en tydeligere rolle- og ansvarsdeling mellom de to utvalgene, og for å styrke det systematiske og institusjonelle arbeidet med forebygging innenfor rammen av universitetets samlede forskningsstrategi.

Som følge av dette er Redelighetsutvalgets mandat nå å behandle saker som gjelder mistanke om brudd på anerkjente forskningsetiske normer og vitenskapelig uredelighet.

I 2025 har det vært arrangert ett møte i utvalget.

2 Behandling av enkeltsaker

Det følger av UiBs retningslinjer for behandling av saker om mulige brudd på anerkjente forskningsetiske normer at saker som utgangspunkt skal søkes løst så tidlig som mulig og på så lavt nivå som mulig.

Saksgangen starter på fakultetsnivå. Dersom en sak meldes inn direkte til utvalget, vil sekretariatet som hovedregel oversende saken til fakultetet for utredning og eventuell behandling. Fakultetet skal oversende alvorlige saker til utvalget for behandling, men kan selv avslutte mindre alvorlige saker. Når en mindre alvorlig sak avsluttes på fakultetet, skal utvalget orienteres gjennom en etterfølgende uttalelse. Saker sendt til orientering legges fram for utvalget, som da kan etterprøve fakultetets uttalelse, overprøve konklusjonen eller ta saken til orientering i tråd med fakultetets uttalelse. Utvalget behandlet én sak i 2025:

- Sak 2023/8856

Saken gjaldt spørsmål om hvorvidt det pågikk utredning av Norwait-studien ved UiB, samt en bekymring for om en forsker tilknyttet Det medisinske fakultet hadde brutt forskningsetiske normer i forbindelse med artikkelpublisering. Fakultetet mottok bekymringsmeldingen 23. juni 2023, og saken ble oversendt det lokale redelighetsutvalget (RU MED) for vurdering. Utvalget besluttet innledningsvis å sette saken i bero i påvente av behandling ved andre instanser. Etter at disse prosessene var avsluttet, konkluderte RU MED med at Norwait-saken allerede var grundig behandlet av redelighetsutvalg, Statens helsetilsyn og politiet, og at det derfor ikke var grunnlag for ny behandling ved RU MED.

Den delen av saken som gjaldt mulig forskningsetisk brudd knyttet til artikkelpublisering, ble behandlet særskilt. Etter innhenting av interne faglige vurderinger fant RU MED at manglende termometriske data fra ti pasienter sannsynligvis skyldtes svikt i datalagringsrutiner, og ikke vitenskapelig uredelighet. Utvalget konkluderte med at forholdet ikke utgjorde brudd på anerkjente forskningsetiske normer. Forskerne ble orientert om bekymringsmeldingen, og det ble bekreftet at manglende data hadde tekniske årsaker. På

dette grunnlaget anbefalte RU MED at saken ble avsluttet. Fakultetsledelsen mottok utvalgets sluttrapport og oversendte sin redegjørelse til Redelighetsutvalget, som tok saken til orientering.

3 Arrangement og deltakelse på eksterne arrangementer

Redelighetsutvalget arrangerte sammen med Forskningsutvalget i 2025 forskningsetisk dag:

3. oktober	Sekretariatet + deler av utvalget	Forskningsetisk dag, Storsalen, NG5	Research Ethics After AI
------------	--------------------------------------	--	--------------------------

Deltakelse på eksterne arrangement og øvrige aktiviteter:

16. september	Sekretariatet	De nasjonale forskningsetiske komiteer, Oslo	Forskningsetisk forum
4. november	Sekretariatet	Nasjonalt utvalg for gransking av uredelighet i forskning, Oslo	Seminar om erfaringer fra sittende utvalg
5. desember	Sekretariatet	Redelighetsutvalget ved Det historisk - filosofisk fakultet, UiB	Møte i lokalt redelighetsutvalg ved Det historisk-filosofiske fakultet.